

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (L.Holevițaia)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A.Minciuna, V.Sîrbu, V.Mihaila)

ÎNCHEIERE

08 august 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Cojocaru Tamara, reprezentată de avocatul Eugeniu Catană, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Cojocaru Tamara împotriva Procuraturii Generale cu privire la contestarea parțială a actului administrativ, împotriva deciziei din 14 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Cojocaru Tamara, reprezentată de avocatul Eugeniu Catană și a fost meținută hotărârea din 09 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La 21 iulie 2017 Cojocaru Tamara a depus cerere de chemare în judecată împotriva Procuraturii Generale privind contestarea parțială a actului administrativ.

În motivarea acțiunii, reclamanta a invocat că a activat în organele Procuraturii Republicii Moldova în diferite funcții de procuror începînd cu 20.09.1976 până la 19.05.2017, adică 40 ani și 8 luni, fără întreruperi.

La 19.05.2017, prin ordinul Procurorului General nr.563-p din 18.05.2017, în baza cererii depuse, a fost eliberată din funcția de procuror al Secției unificare a practicii în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele de judecată din cadrul Direcției judiciare și demisionată din organele Procuraturii conform prevederilor art.57 alin.(1) lit.b) din Legea cu privire la Procuratură nr.3 din 25.02.2016.

În conformitate cu pct.4 al Ordinului sus numit, i s-a achitat indemnizația unică de concediere în suma de 160 146 de lei, ce constituie 50% din produsul înmulțirii ultimului salariu lunar la 14 ani complet lucrați în funcția de procuror, luându-se în considerare executarea ordinului nr. 821-p din 05.12.2002.

A indicat că în conformitate cu art.62 alin.(2) din Legea nr.3 din 25.02.2016, după încetarea raporturilor de serviciu, procurorul cu o vechime în funcția de procuror de peste zece ani, în temeiul art.57 alin.(1) lit.b) și c) sau art.58 alin.(1) lit.a) și b) din Legea cu privire la procuratură nr.3 din 25.02.2016, dacă circumstanțele care determină încetarea raporturilor de muncă nu afectează prestigiul Procuraturii și reputația procurorilor, beneficiază de o indemnizație unică de concediere egală cu 50% din produsul înmulțirii ultimului salariu lunar la numărul de ani complet lucrați

în funcția de procuror.

În cazul procurorului reîntors în funcție, la calculul indemnizației unice de concediere se ia în considerare timpul de activitate în funcția de procuror de la data încetării ultimei demisii.

A susținut că în cazul încetării raporturilor de serviciu, la determinarea perioadei pentru care se cuvine achitarea indemnizației unice de concediere legea nu prevede luarea în considerare a altor circumstanțe decât doar cazul în care procurorul pe parcursul perioadei de activitate anterior a mai demisionat și apoi s-a reîntors în funcție.

A menționat că a activat în organele Procuraturii Republicii Moldova ca procuror de la 20.09.1976 până la 19.05.2017, fără întrerupere, adică 40 ani și 8 luni.

La fel, a afirmat reclamanta că la momentul concedierii, salariul ei de funcție constituia 22 878 de lei lunar. Astfel, conform normei legale mai sus citate, beneficiază de o indemnizație unică de concediere egală cu 50% din produsul înmulțirii ultimului salariu lunar la 40 ani complet lucrați în funcția de procuror ce constituie suma de 457 560 de lei ($22878 \text{ lei} \times 40 \text{ ani} = 915120 \text{ de lei} \times 50\% = 457560 \text{ de lei}$). Astfel, restanța care urmează a-i fi achitată cu titlu de indemnizație unică de concediere în legătură cu demisia din funcția de procuror constituie suma de 297414 lei ($457560 \text{ lei} - 160146 \text{ lei} = 297414 \text{ lei}$).

Referitor la ordinul nr. 821-p din 05.12.2002 despre care se menționează în pct.4 al ordinului de eliberare din funcție și în răspunsul la cererea prealabilă, a relatat că conform aceluși ordin i-a fost calculată și transferată la contul de card indemnizația unică pentru 26 ani în sumă de 35 888 de lei ca pensionară a organelor procuraturii.

A confirmat că la acel moment nu s-a adresat către conducerea Procuraturii cu cerere privind achitarea indemnizației unice în legătură cu atingerea vârstei de pensionare. Mai mult, norma care prevedea luarea în considerare a faptului primirii în trecut a unei indemnizații în legătură cu atingerea vârstei de pensionare la determinarea numărului de ani pentru care se cuvine achitarea indemnizației de concediere la demisia procurorului, era prevăzută doar în Legea cu privire la Procuratură nr.294 din 25.12.2008, care la momentul demisionării reclamantei nu mai exista (era abrogată), pe când în legea actuală, după cum deja a menționat mai sus, o astfel de normă nu se mai conține. În ea se prevede luarea în considerare doar a unui singur caz - și anume: cazul în care procurorul pe parcursul perioadei de activitate în trecut a mai demisionat și apoi s-a reîntors în funcție.

A precizat că această sumă i-a fost achitată ca avans și este de acord ca ea să fie scăzută din suma totală care îi revine conform legii actuale, deoarece perioada de timp, pentru care i s-a achitat indemnizația unică de concediere în mod vădit contravine prevederilor art.62 alin.(2) din legea actuală nr.3 din 25.02.2016 "Cu privire la Procuratură".

La data de 15.06.2017 s-a adresat Procuraturii Generale cu o cerere prealabilă, prin care a solicitat modificarea pct.4 din ordinul nr.663-p din 18.05.2017 în strictă conformitate cu prevederile legii sus numite și achitarea diferenței dintre suma indemnizației unice de concediere, ce conform legii i se cuvine pentru 40 de ani

compleți de activitate și suma care i-a fost achitată doar pentru 14 ani.

A indicat că prin scrisoarea din 06.07.2017 a fost informată că, cerințele ei au fost respinse. Nu este de acord cu acest răspuns al Procuraturii Generale, deoarece el vădit contravine prevederilor art.62 alin.(2) din Legea nr.3 din 25.02.2016 „Cu privire la Procuratură” și consideră că la examinarea cererii prealabile nu a fost apreciat corect raportul juridic în cauza. După cum este indicat în acest răspuns, în aspect legal la determinarea termenului de 14 ani pentru care i-a fost achitată indemnizația unică de concediere Procuratura Generală a reieșit ”prin analogie” din prevederile alin.(3) art.72 din Legea cu privire la Procuratură nr.294 din 25.12.2008.

A remarcat că această lege a fost abrogată odată cu punerea în aplicare a legii actuale nr.3 din 25.02.2016 „Cu privire la Procuratură” (de la 01.08.2016). Respectiv, a considerat că aplicarea, fie și prin analogie, a unei norme dintr-o lege care nu mai era în vigoare la momentul demisiei sale, este o acțiune absolut ilegală și inadmisibilă. În pct.4 din Ordinul de eliberare din funcție, mărimea cotei indemnizației (50% din salariu lunar pentru fiecare an de activitate) a fost aplicată conform prevederilor legii actuale sus numite, pe când numărul de ani complet lucrați în funcția de procuror a fost determinat în baza normei care era prevăzută în legea precedentă cu privire la procuratură, care de mult era abrogată și nu mai era în vigoare.

Pe cale de consecință, a susținut că procuratura a interpretat legislația tendențios, alegând pentru aplicare norma mai convenabilă pentru aceasta, chiar dacă ea era deja abrogată la moment și a desconsiderat altă normă care era în vigoare - și toate acestea în detrimentul reclamantei.

A declarat că Procuratura Generală urma să se conducă strict de prevederile art.62 alin.(2) din Legea nr.3 din 25.02.2016, în care în mod expres este stipulat modul de determinare a numărului de ani pentru care se cuvine achitarea indemnizației unice de concediere la demisionarea din funcția de procuror.

Astfel, a invocat că s-a comis o ilegalitate la calcularea numărului de ani de activitate în organele procuraturii pentru care i se cuvine achitarea indemnizației unice de concediere, achitându-i-se doar pentru 14 ani de activitate.

Reieșind din norma expres stipulată în art.62 alin.(2) din Legea actuală cu privire la Procuratura, indemnizația unică de concediere urma să-i fie achitată pentru 40 de ani complet lucrați fără întrerupere ca procuror, și nicidecum pentru 14 ani, cum este indicat în pct.4 din ordinul de concediere emis de către Procuratura Generală.

Prin hotărîrea din 09 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani acțiunea privind anularea pct.4 din Ordinul Procurorului General nr.563-p din 18.05.2015, obligarea Procuraturii Generale să-i achite reclamantei suma de 261 526 de lei, ce constituie diferența dintre suma indemnizației unice de concediere, ce conform legii i se cuvine pentru 40 ani compleți de activitate, încasarea asistenței juridice în sumă de 4000 de lei a fost respinsă, ca nefondată.

La data de 15 noiembrie 2017, Cojocar Tamara, reprezentată de avocatul Eugeniu Catană a depus apel împotriva hotărîrii instanței de fond, solicitînd

admiterea apelului, casarea hotărârii din 09 noiembrie 2017 a Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 14 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de Cojocaru Tamara, reprezentată de avocatul Eugeniu Catană și a fost meținută hotărârea din 09 noiembrie 2017 a Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

La adoptarea soluției instanța de apel a menționat că procurorul care demisionează sau întrunește condițiile pensionării i se plătește o indemnizație unică egală cu produsul înmulțirii salariului său mediu lunar la numărul de ani complet lucrați în funcția de procuror, iar în cazul în care a primit indemnizația unică și continua să activeze, i se va acorda indemnizație unică la încetarea raporturilor de serviciu, în mărimea cuvenită, pentru anii compleți de activitate de după perioada pentru care a fost achitată indemnizația unică anterioară.

Conform art.6 Cod civil, Legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare.

Prin urmare, instanța de apel a respins ca neîntemeiate afirmațiile apelantei Cojocaru Tamara, reprezentată de avocatul Eugeniu Catană, precum că instanța de fond eronat s-a bazat pe prevederile art. 72 din Legea cu privire la Procuratură nr.294-XVI din 25.12.2008, or, în conformitate cu normele de drept enunțate legea civilă nu are caracter retroactiv, respectiv norma de drept enunțată guvernează raportul juridic litigios prin prisma art.6 Cod Civil, iar în temeiul acestei norme, procurorului Cojocaru Tamara i s-a plătit, ca persoanei, care întrunește condițiile pensionării, conform ordinului nr.821-p din 05.12.2002, o indemnizație unică egală cu produsul înmulțirii salariului său mediu lunar la numărul de ani compleți lucrați în funcția de procuror pentru 26 ani compleți lucrați.

În această ordine de idei, instanța de apel a reținut că legislația în vigoare nu prevede dreptul de încasare dublă a indemnizației unice, astfel, motive privind admiterea pretențiilor reclamantului nu sunt. Or, prin acceptarea în anul 2002 a indemnizației unice egale cu produsul înmulțirii salariului său mediu lunar la numărul de ani complet lucrați în funcția de procuror a fost stins dreptul reclamantei de a beneficia de indemnizația unică pentru 26 ani complet lucrați în funcția de procuror.

Instanța de apel a conchis ca fiind corectă concluzia primei instanțe, precum că ordinul contestat în partea calculării reclamantei indemnizației unice de concediere pentru 14 ani complet lucrați este legal și întemeiat.

Totodată instanța de apel a concluzionat că Cojocaru Tamara a fost de acord cu indemnizațiile unice achitate, iar în prezent invocarea acestui motiv, precum că i s-a achitat parțial indemnizațiile anterioare, este neîntemeiat.

Mai mult, instanța de apel a considerat că acest ordin confirmă achitarea anume a indemnizației unice de concediere, deoarece are la bază normele legale aplicabile în atare situații (art. 45 din Legea cu privire la procuratură și art. 26 alin. (3) din Legea cu privire la statutul judecătorului) la acel moment.

La 17 mai 2018 Cojocaru Tamara, reprezentată de avocatul Eugeniu Catană, a declarat recurs împotriva deciziei din 14 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel nu a constatat și elucidat toate circumstanțele pentru examinarea obiectivă a cauzei, fiind aplicate eronat normele de drept material și procedural, și nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Completul denotă că Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei integrale la 15 martie 2018 (f.d.91), însă date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă la dosar lipsesc. Astfel, recursul declarat la 17 mai 2018 este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Cojocaru Tamara, reprezentată de avocatul Eugeniu Catană, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are

caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Cojocaru Tamara, reprezentată de avocatul Eugeniu Catană, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Cojocaru Tamara, reprezentată de avocatul Eugeniu Catană.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru